

Harc az élelmiszeruzsora ellen.

(Saját tudósítónktól.) A szerdai hetipiacon termelők és kofák ismét szemérmetlenkedtek és uzsoráskodtak. Csak két, fölötté jellemző esetet mondunk el. Egy uriaszony csirkét akar vásárolni. A kofa hat koronát kér párjáért. A közelben rendőr van, azt mondja:

— Tessék megmérni. Nem úgy néz ki, mintha hat koronát megérne. Joga van hozzá a naccságának.

A naccsága a csirkét megméri és kiderül, hogy a maximális ár alapján csak 4 korona 60 fillért ér. Persze most önök drámai fordulatot várnak; a kofa gorombáskodott, a naccsága kitért, a rendőr fölirta a kofa nevét. Tévedés. A naccsága — okos, tapasztalt és praktikus asszony — szépen visszadta a csirkét. Nem veszi meg. Azt mondja:

— Most ezt a pár csirkét megkapnám a rendes áron, de legközelebb ez a kofa *semmi pénzért se adna*.

A piac karakterisztikumához tartozott ma, hogy nagyon drága volt a burgonya és a kukorica. Az egyik termelő hallani sem akart arról, hogy a kukoricát ne adja jóval drágábban, mint a maximális ár. Neki bizony nem parancsolnak a portékájában — elégedetlenkedett. Mert ha így folytatják, *be se hozzák a kukoricát a piacra*.

A drágaságról tudvalevőleg a szeptemberi közgyűlésen nagy vita folyt. Ismeretes az a határozat, amelyet a közgyűlés hozott és hogy a hatóság a polgárság kezdeményezése folytán most készíti elő egy élelmészeti szövetséget megalakítását. Ismeretesek azok az ideák, amelyek az élelmiszeruzsora letörésére fölmerültek, ismeretes a tanács javaslata és az az indítvány, amelyet a közgyűlés határozattal emelt. Leközzöljük most egész terjedelmében azt a javaslatot, amely Budapesti közgyűlése elé kerül ebben a kérdésben:

1. a főváros kérni fogja a kormánytól, hogy minden egyes élelmiszer cikkében részletes tájékoztatást adjon, amely a fővárost az élelmiszer piac helyzetével teljesen megismerteti:

2. kéri a főváros a legfontosabb élelmiszer és háztartási cikkek országos maximálását akképp, hogy az ármegállapítás a termelő, a nagykereskedő és a kiskereskedő forgalmára egyformán kiterjesztessék.

3. kéri a főváros, hogy az ármaximálás ne izoláltan egyes cikkekre, hanem az élelmészeti és háztartási cikkek egész komplexumára vonatkozzék:

4. A maximálással együtt *ki kell mondani az eladási kényszert is a termelőre*, nagykereskedőre és a detailistára egyformán szigorú büntető rendelkezéssel olyanformán, hogy a bejelentett készlet eladását készpénzfizetés ellenében megtagadni senkinek sem szabad, a kiskereskedő sem tagadhatja meg a minimális mennyiség kiszolgáltatását a megállapított ár ellenében.

5. Az eladást megtagadó ellen a hatóságnak joga legyen teljes hatalommal eljárni, a készletet lefoglalni, elkobozni és az illetőt megbüntetni.

6. Ha a hatóság a maximális ár kiszabása körül visszaélést tapasztal, joga legyen azonnal kényszer rekvirálást végrehajtani, még pedig az eredeti árnál jóval alacsonyabb árban.

7. A törvényhatóságoknak jogot kell kapniok arra, hogy a maximális ár alá nem került élelmészeti és háztartási cikkek helyi érvényességű árakat szabhassanak meg ugyanolyan eladási kényszerrel, mint az országos maximálás és ez a helyi árszabás a termelőtől a kiskereskedőig minden faktort kötelezzen az eladásra és a továbbadásra.

8. A visszaélések ellen új büntető rendelkezéseket kérnek a kormánytól.

9. Generális felhatalmazást kérnek a kormánytól arra, hogy a főváros a közlelmészeti rendelkezések ellen vétők eljárását a maga hatáskörében kihágásnak minősíthesse s ellenük teljes szigorral járasson el.

10. A városok ellátására élelmészeti központ felállítását kéri, különösen a külföldi áruk beszerzésére, a beszerzett készletek szétosztására az állam megfelelő anyagi hozzájárulásával.

Ehez még csak annyit, hogy újabban a nagyobb vidéki városok hatóságai egyre erősebb intézkedéseket fogantatnak. Temesvárott például már rekvirálják a zsirt, Aradon most készülnek rá. Aradon egyébként a nagyobb vidéki városok egyöntetű föllépését várják attól az értekezlettől, amelyet október 18-ra hívtak oda egybe.

Szegedi kereskedők a cukorár felemelését kéri.

(Saját tudósítónktól.) Azt a harcot, amelyet Szegeden folytatunk az élelmiszeruzsora ellen, a termelők kényszerítették ránk. Ők azok, akik a legszükségesebb élelmiszereket nem hozzák be a piacra, ha nem adhatják el nekik tetsző árakon, ők azok, akik a legmaximálisabb maximális árakkal is elégedetlenek, ők és kedves kofáik azok, akik hűnös és börtönre megérett perfidiával kérnek egy darab tojásért 18 fillért. Az élelmiszeruzsorások másik csoportja ellen nincs módunkban küzdeni, de végez ezekkel a kormány, amely nemrég állapította meg a cukor maximális árát. A miniszeri rendelet utasításaihoz híven a hatóság megszabta a cukor szegedi árát, de a kereskedők ezzel elégedetlenek és most a következő beadvánnyal fordultak a tanácshoz:

A fogvasztási cukor maximális árának megállapítása tárgyában 37,113—915. tan. szám alatt hozott tanácsi határozatban lehetetlen megnyugodnunk és ezért azt a tiszteltteljes kérelmet terjesztjük elő: hogy a főnti, reánk nézve fölötté sérelmes határozatot az alábbiak méltányoló figyelembevételével megfelelően módosítani, esetleg eme kérelmünket felebbezésnek tekinteni és azt másodfokú elbírálás végett fölterjeszteni méltóztassék.

A tanácsi határozat a cukor nagyban való eladásánál a süvegucukor alapárát 101 koronában állapítja meg. Kénytelenek vagyunk kijelenteni, hogy amennyiben a tek. Tanács a cukor alapárának ezen megállapításához ragaszkodnék, *a cukor beszerzését s árusítását sajnálattal bár, de be kellene szüntetnünk*. Mert ilyen alapár mellett nemcsak minden haszon nélkül kellene árusítanunk a cukrot, hanem tetemes összegeket fizetnénk rá.

A cukor beszerzési ára ugyanis métermázsánként ezidőszent 98 korona, a behozatal fuvardíja 80 fillér, a behozatali vám 16 fillér. Minthogy az államvasutak a cukorgyáraknak csak nyílt kocsiakat bocsáthatnak rendelkezésére, ezeknek deszkatevével való befördése vagononként a mellékelt levél szerint 55 korona, métermázsánként tehát 55 fillér. A helyben való kifuvározás díja métermázsánként 50 fillér. Egy métermázsás cukorra tehát az összes készkiadások összege 100 korona 1 fillért tesz ki. Ehhez járul még, hogy amint a Magyar Államos Hitelbank csatolt leveléből is kiviláglik, a gyár sem a súlyhiányért, sem egyéb kárért szavatosságot nem vállal és az államvasutak is a háború tartama alatt a szállítás minden veszélyét a címzettre hárítják. Hogy a veszély és kockázat áthárításának a nagykereskedők szempontjából mi a jelentősége, annak illusztrálására csak néhány példával bátorzkodunk szolgálni:

Az a rozoga fatető, amelyet a gyárak selejtes fadeszkákból tákolnak össze, nem alkalmas arra, hogy a cukorszállítmányt akár az időjárás viszontagságaitól, akár bűnös kezek megdézsmálásától megóvják.

Igy történt többek között, hogy a *Beregi Lajos* cég részére érkezett egyik vagon beázott és majdnem az egész szállítmány hasznavehetetlenné vált. *Aigner József* cég részére érkezett egyik cukorszállítmányból 50 zsák, 500 kg. porcukor hiányzott. *Schlesinger Mór* cégnek egy alkalommal 8 süvegnyi, *Danner János* cégnek pedig 6—7 süvegnyi hiánya származott. Nem is szólva arról, hogy kisebb mennyiségű hiányok kivétel nélkül minden szállítmánynál fölmerülnek.

Ha még megemlítjük azt, hogy az általános üzemköltségek a háború kitörése óta legalább 100 százalékkal emelkedtek és hogy a cukornak időre kifizetett ára legalább két hónapig kamatoztatlanul hever, ami vagononként szintén 40—50 koronát tesz ki, akkor meg vagyunk győződve arról, hogy a tek. Tanács nem fog elzárkózni ama méltányos kérelmünk elől, hogy a cukor főnti kimutatott beszerzési árálhoz, amennyibe t. i. nekünk a cukor raktárunkba szállítva tényleg kerül, a szállítás kockázatának és veszélyének viselése, a kétszeresre fokozódott üzemköltség, a kamatvesztés és némi valóban aránytalanul csekély haszon címén mm.-ként 3 koronát hozzáadni és ily módon a süvegucukor nagyban való eladásának alapárát 103 koronában megállapítani és a többi cukorfajok árát is arányosan fölemelni méltóztassék.

Bár meg tudjuk érteni a magyar kereskedő lelkesedését, mégis helytelenítenünk kell azt, hogy a szegedi kereskedők a cukor árusításának beszüntetésével fenyegetőznek. Lényegileg igazuk van. Bármennyire szeretnők az olcsóságot, nem harcolhatunk érte azon az áron, hogy a kínálat — akár kereskedő, akár termelő — ráfizetni legyen kénytelen arra, hogy nekem árut adhasson. A hiba valószínűleg ott van, hogy a kereskedők nem bocsájtották a hatóság rendelkezésére, mielőtt a maximális árakat megállapította, azokat az adatokat, amelyeket beadványukban elsorolnak. A helyzet felismerése után a tanács bizonyára nem fog elzárkózni a kereskedők méltányos kérésének teljesítése elől.

Olaszország is résztvesz a balkáni háborúban.

Lugano, október 6. A „Secolo“ egy sugalmazott cikkében, amelyet feltűnő helyen, római távirat formájában közöl, bejelenti, hogy Olaszország a balkán háborúban is szövetségeseinek oldalán fog állani.

Hölgyek figgelmébe!

Van szerencsém szíves tudomására adni a n. é. hölgyközönségnek, hogy az **ŐSZI és TÉLI MODELKALAPOK** megérkeztek.

Raktáron tartok elsőrendű, eredeti modellkalapokat. Alakítások gyorsan, pontosan és jutányos áron eszközöltnék, valamint kalapformák külön és hozzávaló díszek is kaphatók.

Berényi és Társa

Takaréktár-utca 8. sz. alatt
:: (Szeged-Csongrádi új palota.) ::

Fűtőszén, diókoks, aprított tűzifa

legolcsóbb beszerzési forrása

Viederker Pál

Szeged, Tisza L.-körut 87.
Telefon 13-16. Kovácsszén és faszén napi áron kapható.